

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
PS	Kommunestyret	

Høringsuttalelse - ny gjødselvareforskrift

Sammendrag

Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet (heretter «departementene») foreslår på bakgrunn av forslag fra Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet og Mattilsynet endringer i gjeldende regelverk for lagring og bruk av gjødsel. Forslag til ny gjødselvareforskrift får konsekvenser for lagring, håndtering og bruk av husdyrgjødsel.

Kommunedirektørens innstilling:

Gjerdrum kommune er positiv til at gjødselregelverket nå revideres, og støtter de foreslåtte endringer i ny forskrift i stor grad. Følgende innspill til justeringer foreslås:

Når det gjelder spredetidspunkt for husdyrgjødsel er kommunen positiv til å begrense spredning av husdyrgjødsel om høsten, men mener 15.september som siste frist for spredning av husdyrgjødsel der det skal etableres høstkorn er hensiktsmessig.

Nytteverdien av å ta jordprøver hvert 4 år antas å være begrenset - dagens krav på jordprøver hvert 5-8 år anses som forholdsmessig.

Det anses som viktig å angi et maksimalt areal som grunnlag pr jordprøve, f.eks. på 25 daa.

Foretakene/bøndene bør fortsatt ha mulighet til å ta egne jordprøver.

Foreslått metode for fosforgjødsling synes å være for komplekst for bøndene/foretakene å forholde seg til, og krevende for kommunen å kontrollere.

Kommunene bør involveres i mottak av bioest.

Dagens ordning for håndtering av slam til jordbruket fungerer tilfredsstillende.

Daniel Berg-Hansen
kommunedirektør

Vedlegg

Høringsbrev - Forslag til ny gjødselbrukforskrift - Revidert gjødselregelverk

Høringsbrev - Forslag til ny gjødselbrukforskrift

Bakgrunn for saken:

Gjeldende gjødselregelverk regulerer tilvirkning, lagring og bruk av gjødsel, med formål om å forebygge forurensingsmessige, helsemessige og hygieniske ulemper, og legge til rette for at gjødselvarer kan utnyttes som en ressurs. Departementene foreslår at dagens forskrift om organisk gjødsel deles i to forskrifter, hhv. ny gjødselwareforskrift og ny gjødselbrukforskrift. Ny gjødselwareforskrift skal medvirke til at gjødselvarer har tilsiktet virkning og at de er trygge, og er gjenstand for egen høring som sendes ut av Mattilsynet parallelt med denne høringen. Dette høringsbrevet gjelder ny gjødselbrukforskrift, som vil regulere lagring og bruk av gjødsel.

Saksopplysninger:

I denne saken er det forslag til ny gjødselbrukforskrift som omtales.

Vurderinger og konsekvenser:

Kommentar til spredetidspunkt og lagerkapasitet.

Gjeldende krav til spredetidspunkt i § 23 for gjødselvarer av organisk opphav. Spredning er idag tillatt i perioden 15.februar til 1.november. Det er ikke tillatt å spre gjødselvarer på snødekket eller frossen mark. Spredning uten nedmolding skal gjøres innen 1.september.

Det foreslås nå å utsette tidligste tillatte spredetidspunkt om våren med to uker til 1.mars. Det foreslås 1.september som siste frist for spredning av husdyrgjødsel - i åpen åker eller i eng. I eng forutsettes det at det tas en høsting etter at siste husdyrgjødsel er spredd. I våre områder er det endel husdyrbønder som sprer husdyrgjødsel på areal som skal tilsås med høstkorn, foreslått frist på 1.september er litt tidlig med tanke på å rekke å få tresket kornarealet, og å utføre gjødselspredning med tilhørende jordarbeiding. I Gjerdrum idag spres det aller meste av husdyrgjødsel i vekstsesongen, og det er unntaksvis man ser spredning av husdyrgjødsel i oktober. Spredning av husdyrgjødsel i oktober har negativ effekt på vannkvaliteten i våre vassdrag. For enkelte bønder kan lagerkapasiteten på husdyrgjødsel være i minste laget, og en kortere spredeperiode for husdyrgjødsel vil kunne medføre kostnader til å utvide lagerkapasiteten. Kommunedirektøren er positiv til å begrense spredning av husdyrgjødsel om høsten, men mener 15.september kunne være en aktuell siste frist for spredning til høstkorn.

Kommentar til krav om gjødslingsplan og journal med dokumentasjon

Kommunedirektøren er positiv til at krav om gjødslingsplan tas inn i ny gjødselwareforskrift og at forskrift om gjødslingsplanlegging oppheves.

Det foreslås å kreve at det tas jordprøver hvert 4 år, i dag er kravet hvert 5-8 år. I dag er det begrenset kapasitet på uttak av jordprøver med maskinelt utstyr, GPS-koordinatfestet. Værforholdene varierer, og sein innhøsting kombinert med våte forhold og tidlig frost om høsten begrenser tidsvindu for jordprøvetaking. I dag er det også blitt vanlig å GPS-koordinatfeste jordprøvene med mobil. Kommunedirektøren mener nytteverdien av å ta jordprøver hvert 4 år antas å være begrenset - dagens krav anses som forholdsmessig. Etter kommunedirektørens syn er det viktigere å angi et maksimalt areal som grunnlag pr jordprøve, f.eks. på 25 daa. I dag kan man oppleve at enkelte foretak har opptil 70-80 daa pr jordprøve. Kommunedirektøren er uenig at foretakene/bøndene ikke lenger skal ha mulighet til å ta egne jordprøver.

Kommentar til grense for tillatt mengde fosfor per dekar eller gjødsling i balanse

Det foreslås et ganske komplekst system for tilførsel av fosfor. Balansert gjødsling er noe som er grunnlaget for all jordbruksproduksjon og grunnlag for utarbeiding av gjødselplaner - tilførsel av nitrogen, fosfor og kalium beregnes ut i fra bl.a. jordanalyseresultater, forgrøde, forventet avling og moldinnhold i jorda. Hovedutfordringen er fosfor på foretak med husdyrgjødsel. Innholdet av fosfor i jord angis med P-AL-tall. Gjentakende gjødsling med husdyrgjødsel gir ofte for mye tilført fosfor, med tilhørende høye P-AL-verdier i jordanalyseresultater. I Gjerdrum er det noen av husdyrbøndene som mottar bioest fra Esval i Nes kommune. Fordelen med dette er at bioest som tilføres ordinær husdyrgjødsel gjør spredemulighetene bedre. Samtidig er det kanskje husdyrforetak som er helt i

grenseland med spredeareal til egen husdyrproduksjon. Når disse bøndene tar i mot biorest så øker det ytterligere fosforverdiene på jordene. Kommunen får idag ikke melding om hvilke bønder som mottar biorest. Husdyrbøndene har lagertanker og spredeutstyr som håndterer biorest. Kommunedirektøren mener kommunene må involveres i mottak av biorest.

I Gjerdrum har vi ca 17 foretak med husdyr. Man kunne ha satt en grense for f.eka P-AL- verdier i jord slik man foreslår en grense for å motta slam. Men dette vil ramme husdyrbøndene i stor grad. Det er kostbart og tidkrevende å transportere husdyrgjødsel til jorder som har lave verdier for innhold av fosfor. Foreslåtte forskriftsendring for å håndtere fosforutfordringen synes å være kompleks for bøndene/foretakene og forholde seg til, og krevende for kommunen å kontrollere. I Gjerdrum driver de fleste med produksjon av kun korn og oljevekster, i disse produksjonene er det svært liten grad utfordringer mtp. fosfor.

Kommentar til krav til utforming av lager

Avløpsslam er en ressurs, og en fin måte å utnytte slam på er til jordbruksproduksjon. Det er utfordringer med luktplager av slam. Særlig lite omdannet slam med kalkinnhold kan gi store luktplager. I dag mottas mye av slammet gjennom vinteren, transport av tunge lastebiler kan gjøres på jord uten pakkeskader, og lagerhauger kan lagres på skifter det skal spres. I vårløsninga er det bløtt på jordene, noe som gjør uttransport til gårdene krevende. Kapasiteten på uttransport til gårdene blir også en utfordring om alt skal kjøres ut i vekstsesongen. Tiden fra vårløsning til våronn er kort, kanskje 2 uker. Kommunedirektøren mener det blir krevende å motta slam, og få spredd alt innen rimelig våronnstart. I tillegg er lagerkapasiteten av slam på renseanleggene idag er begrenset. Kommunedirektøren mener dagens ordning for håndtering av slam til jordbruket fungerer tilfredsstillende.

Økonomi: Foreslåtte endringer vil kunne gi behov for bøndene/foretakene i å investere i økt husdyrgjødsellagerkapasitet evt. tak på gjødsellager. For kommunen vil foreslåtte endringer medføre merarbeid for ansatte til bl.a. kontroller

Miljø: Foreslåtte tiltak vil gi positive effekter på vannmiljø, og også medføre noe reduksjon i klimagassutslipp

Risiko- og sårbarhetsanalyse: Ingen konsekvenser

Universell utforming: Ingen konsekvenser

Folkehelse: Begrensninger på lagring av slam vil kunne gi mindre luktplager

Forebygging av kriminalitet: Ingen konsekvenser

Barn og unges interesser: Ingen konsekvenser

Kommunedirektørens vurderinger

Kommunedirektøren er positiv til at gjødselregelverket nå revideres, og støtter de foreslåtte endringer i ny forskrift i stor grad. Følgende innspill til justeringer foreslås:

Når det gjelder spredetidspunkt for husdyrgjødsel er kommunedirektøren positiv til å begrense spredning av husdyrgjødsel om høsten, men mener 15.september som siste frist for spredning av husdyrgjødsel der det skal etableres høstkorn er hensiktsmessig.

Nytteverdien av å ta jordprøver hvert 4 år antas å være begrenset - dagens krav på jordprøver hvert 5-8 år anses som forholdsmessig.

Det anses som viktig å angi et maksimalt areal som grunnlag pr jordprøve, f.eks. på 25 daa.

Foretakene/bøndene bør fortsatt ha mulighet til å ta egne jordprøver.

Foreslått metode for fosforgjødsling synes å være for komplekst for bøndene/foretakene å forholde seg til, og krevende for kommunen å kontrollere.

Kommunedirektøren bør involveres i mottak av biorest.

Dagens ordning for håndtering av slam til jordbruket fungerer tilfredsstillende.